

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana: Dumíneec'a.

Pretiuu abonamentului:		Pretiuu insertiuniloru:		Corespondintiele sè se adreseze Redactiune dela „BISERIC'A si SCOL'A“ in Aradu, la institutu pedagogicu-teologicu, éra banii la secretariatulu consistoriului romanu ortodoxu din Aradu.
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . .	5 fl. -- cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte 4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.		
„ „ „ „ 1/2 anu . . .	2 „ 50 „			
Pentru Romani'a si strainetate pe anu . . .	7 „ -- „			
„ „ „ „ 1/2 „ . . .	3 „ 50 „			

Observatiuni critice.

Totdeuna am ridicatu si vom ridicá vocea nòstra, decâteori este vorb'a de vreo neregularitate in biseric'a si in functiunile pastorale a le preotiloru.

Prestigiulu unui poporu conditiunéza dela respectulu ce are pentru biseric'a sa si institutiunile sale religióse. Unde biseric'a si asiediamintele ei religióse sunt nerespectate, semnu invederatu, acolo poporulu e in decadintia. Rusinea, in astfeliu de stare, acopere pre toti, dar o marturisimu, cea mai mare dossa din ea o pórtá preotii. Ei au facutu promisiune tare inaintea lui Ddieu, cà vor tiené sus si cu demnitate drapelulu evangheliei lui Cristosu, si nu retácimu, daca caderea lui o atribuimu in prim'a linia lasitatii si neglijintiei preotiloru.

In acésta stare de lucruri ne intrebàmu, óre progresamu noi ori regressamu? Ratiunea ar fi ca se progressamu si noi cu timpulu, dar realitatea vedesce togmai contrariulu. In adevèru, generatiunea tinera de astadi a lapadatu multu din virtutile si moralitatea strabuna, si pentru aceea, nici nu potemu face sporiu in viéti'a sociala, politica si bisericésca. Omulu se mira, si cum nu, candu elu nu mai póte face distinctiune intre preotu si laicu, intre invetiatu si neinvetiatu, toti s'au abatutu nu este care se faca bunatate, nu este pana la unulu.

In timpii mai recinti, si anumitu dela recastigarea autonomiei nòstre bisericesci, in cleru s'a formatu o classa tinera de preoti, esiti din scol'a noua. Dela acestia, natiunea astépta „mai multa lumina“ decâtu ce au potutu reversá betranii, antecesorii loru; si totusi nu e asia. Formarea loru intelectuala, nu s'a facutu in spiritulu bisericéi si alu religiunei, si daca posedu óre care gradu de cultura, acést'a e numai o spoiala straina, care mai multu strica decâtu folosesce culturai nationale si religióse. Departe de noi ideia, d'a combate cultur'a universalá, ori enciclopedica la preoti, din contra, acést'a o tienemu de indispensabila pentru ei. Deosebimu in sa adevèrat'a cultura enciclopedica, de ceea ce numimu spoiala.

Judecandu starea de cultura a preotiloru nostri in genere, si referintiele loru cu poporulu, vom observá cà ei au contribuitu numai unilateralu la lumina poporulu si in mesura pucina, de alta parte poporulu incepe a se instrainá de catra ei. Aceste sunt nise simptome in adevèru regretabile, dar fórte naturale,

Preotii sunt cei antaiu chiamati a mantiené cu rigóre disciplin'a bisericésca, obiceiurile religióse si alte datini piose herizite in poporu dela strabunii sei. Candu disciplin'a decade si simtiemintele religióse slabescu chiar in apostolii religiunei, atunci totulu apropia de ruina. Poporulu nu are la cine recurge pentru a-lu mangaiá si incuragiá in suferintiele si lípsele sale, càci in preoti nu are incredere, si érasu nici ei nu au interesarea, ce naturalminte trebuie se aiba invetiatoriulu pentru discipulii sei si pastoriulu pentru turm'a sa.

Putemu dice, am ajunsu timpulu, candu diregatori'a pastorala trece de fictiune si biseric'a de monopolu pentru interesele dilnice. Nimene, séu fórte pucini mai cugeta la interesele cele netrecatóre, la fericirea vecinica. Vin'a, si pentru acést'a, jace asupra preotiloru, cari nu sciu dá bisericéi si doctrine-loru evanghelice importantia, ce li se cuvine dupa originea loru dumnedieésca. Ma, ce este mai multu, preotii emuléza cu laicii in persiflarea comandamentelor si institutiuniloru sacre a le bisericéi. Cei ce observá acésta directiune cu credintia, trecu de ómeni civilisati naintea lumei corupte, pe candu cei cu respectu si evlavia pentru asiediamintele sante, trecu de ómeni neculti si bigoti. Asia e spiritulu timpului!

Nu esageramu nemicu, candu descoperimu unu reu inradacinatu, ce póte se ne aduca in pericolu. curendu séu mai târdiu. Omulu nepreocupatu usioru se va convinge despre elu, reflectandu la viéti'a sociala si conduit'a pastorala a preotimei nòstre; respectu si onóre esceptiuniloru! Se pare cà la noi nu este responsabilitate de oficiu; control'a celu pucinu lipsesce cu deseversire; se controléza manipularea averiloru bisericesci si alta nemicu.

Daca preotii sunt indreptatiti la titlulu de „lumin'a lumii“ si „sarea pamentului,“ biserica érási cu dreptate pretinde dela ei se-o venereze si se-i sustiena prestigiulu atátu in launtru cátu si in afora. Insa dorere, preotimea nóstra, in mare parte, nu cugeta la acést'a. Esemplele rele coversiescu pre celea bune. Invetiatur'a evangelica, ce o citescu preotii din altariu poporului, remane neproductiva, in faci'a vietuiri opusa doctrinei evangelice. Pazirea stricta a duminecei si a serbatorilor este porunc'a bisericeii, si decáte ori custodii bisericeii nu calca acestu ordinu santu? Decáteori sunt preotii cei antai, cari in dile de serbatori sante duc in holdele loru lucratorii, ca se le secere, ori la altu lueru?

Ce se dicemu apoi de purtarea loru in functiunile sacre? Mintea se turbura, cugetandu omulu la neregularitatile si anomaliele, ce cu sciinti'a séu cu nesciinti'a se comitu de preoti in mare parte. Lucrarile sacramentale forméza partea cea mai momentósa in servirea pastoralá, si preotulu nici odata se nu uite detorinti'a sa d'a seversí tainele dumnediesci pentru santirea pastorilor sei, a credintiosilor bisericeii. Erorile in administrarea tainelor sunt neiertate. O eróre de acést'a am observatu comitiendu-se la tain'a botezului. Multi preoti confunda santulu miru cu untulu de lemnu santitu, si in locu de santulu miru, ei ungu pe celu botezatu cu untu de lemnu, prin urmare, multi copii remanu neimpartasiti de tain'a mirului. Cu tóte acestea, parintii protopresbiteri nu s'au cugetatu se faca vreo controla pe la bisericile parohiale, ca se véda cum coversiescu preotii functiunile sacre. Marturisimu, daca protopresbiterii vor neglige si pe viitoriu acést'a detorintia, atunci, nu intielegemu cuventulu pentru care susta institutiunea protopresbiterala.

Avemu in sa firm'a convictiune, cá Inaltu Preasantitulu nostru Episcopu, avendu cunoscintia de atari necorectitati in functiunile pastorale, cari gienescu atátu de multu simtiemintulu religiosu alu crestiniloru, nu va intardiá a dá instructiunile trebuintiése preotiloru pentru a-se pune capetu odata anomalieiloru si lucruriloru necorecte in biserica.

Unulu dintre cei mai mici.

Ceva despre crescere (educatiune) si greutatile ei.

Aruncandu o scurta privire preste viéti'a tinerimei scolare, si judecandu, cátu au se se ingrigéscá parintii de formarea tinerimei, usioru ne vomu convingu cumca educatiunea buna este unu lueru greu; dar considerandu cá numai prin formarea generatiunei putemu face poporulu bunu, — in timpurile nóstre educatiunea atátu este de oportuna, in cátu fórte pecatuescu parintii carii negliga educatiunea filorului sei, facandu-se si respundiatorii pentru acést'a inaintea lui Ddieu, pentru cá prin negriginti'a loru, puterile destinate de provedinti'a Dnedieésca spre binecuventarea natiunei, degeneréza chiar spre stricarea ei si a omenimei intregi. Cei ce negliga crescerea filorului sei pecatuescu si prin acea cá in locu de a intipari in inimile celoru mici principiile intieptiunei, a religiunei si a virtutii, si in locu de a-

insuffeti spre totu ce este bunu frumosu si placutu inaintea lui Dnedieu, ei suntu lasati aplecariloru si instincturiloru corporali, subordinandu acestora cele mai frumoase insusiri spirituali; dar pecatuescu cei ce negliga acést'a datorintia chiar si in contra loru insusi, pentrucá omulu dela fire si face totdeuna mustrari pentru totu reulu ce nu l'au impedeatu si este neodihnitu pentru binele ce din negriginti'a s'a a remasu perdutu.

Asiadar totu reulu in care devinu pruncii din lips'a unei educatiuni bune, trece de pecatulu parintiloru séu invetiatoriloru negligenti, éra din contra, o stare fericita a prunciloru crescuti, in care au devenitu ei in urm'a educatiunei bune, este unu pomu pururea productivu asupra mormentulu parintiloru si invetiatoriloru buni, carii prin fii séu invetiaceii sei, reinviu érási inaintea generatiunei.

Este lucru préfirescu, cá educatiunea domestica, cu cea scolastica trebue se lucre in armonie' séu cu alte cuvinte, pruncii aru fi se duca de a casa indemnulu parintiloru spre iubirea si atragerea catra invetiaturi si invetiatoriu, éra din scóla se iése prunculu cu ingrigirea, cumca parintii voru cere socota despre cele invetiate. Acést'a nu se póte numai acolo, unde in clasele poporului se afla parinti si maice cu frica lui Dnedieu, primul gradu catra cultura, apoi invetiatori érási cu destula pregatire si cultura morala, cáci unde face aliantia indiferentismulu cu nesciinti'a, acolo tóte incercarile remanu fora resultatu; va se dica, nu este destulu ca parintii, numai din frica si teama de pedépsa se-si tramita pruncii la scola fora se li dee sfatu bunu de acasa, si apoi in scola érási se-i priméscá unu omu care s'a osanditu la starea de a fi invetiatoriu, ci omu cultu si cu resignatiune se fie acél'a, cui s'au incredintiatu educatiunea, se cunósca firea si temperamentulu fiecaruia invetiaceu, avendu si convingere morala despre greutatea chiamarii sale. Acést'a apoi se aiba buna subsistintia dela poporu, ca nucumva barbatia lui se se franga sub sarcin'a neajunsuriloru materiali, si grigea pentru sustienere se-lu faca fora de zelu, rapindui iubirea catra chiamarea sa, cáci celu ce-si implinesce chiamarea sa fora de zelu si spiritulu, este robitu in jugulu sub care se póte frange cu totul.

Nu sum in stare nici am elocinti'a de a vorbi destulu de strabatoriu la inim'a fiecaruia preotu, invetiatoriu séu fruntasiu romanu, pentru ca se fecemu tóte celea possibile pentru crescerea si formarea tinerimei, mai alesu candu scimu cá in florirea trebilorú nóstre bisericesci numai cu concursulu poporului putemu se-o ajungemu. Tinerimea odata bine formata, nu numai va resiste contra inriurintiloru straine, ci ea va sci apretiui, sustiené si aperá cu energia institutiunile bisericeii.

Suntu grele intru adeveru datorintiele nóstre fatia de crescerea si formarea generatiunei, si impreunate in totu loculu cu pedeci mari, dar se ne consolamu cu convingerea, cá daca antecesorii nostri in timpii vécuriloru trecute au sciutu scapá poporulu din ghiarale celora, carii aruncau sorti pentru elu, noi vomu sci, chiar in mediloculu lipsei si neajunsuriloru nóstre, a formá poporulu in spiritulu bisericeii si conformu intereselorú sale proprii!

Este adeveru, cá la noi tóte ostanelele facute in meritulu instructiunei poporale a datu mici si neinsemnate rezultate, pentrucá sistemizarea lefelorú invetiatoresci, din caus'a timpuriloru acestorú grele, nu ni-au succesu pretutindenea, ci in cele mai multe locuri salariile suntu totu cele primitive, de care fugu ómenii destinati pentru propunerea invetiamentulu.

La aceste rele se mai adauga apoi si aceea trista dar adeverata jurstare, cá la noi se mai afla si atari ostasi de a lui Christu, carora li place a trece de conducatori, si totusi in tóte se inpedeca, sunt pesimisti si de feliu nu se potu impacá cu reformele din biserica si scóla, asia nici cu preotii si invetiatorii esiti din scól'a mai noua, ma nici cu esteriorulu loru, ci din contra nisuescu a-i despopularisá in fe-

hurite moduri, cugetandu pote cà prin astfelu de fapte facu bunu servitiu causei nóstre comune si jertfa placuta lui Dumnedieu.

Multe s'ar puté ilustrá din conduit'a si trecutulu acestui soiu de ómeni, dar nefiindu aci loculu, i lasu la o parte, si me adresezu catra preotii si invetiatorii nostri, rogandui se nu obosésca la chiamarea loru nici se-i disguste nemicu intru implinirea sacrei loru misiuni, ci di si nópte se conclucramu cu totii la maretulu edificiu a culturai nóstre, càci va veni ór'a mantuirei si vai va fi carturariloru si fariseiloru carii din fatiarnicie iubescu intrebarile de sanatate prin terguri, asemananduse vaselorú celoru vapsite, care din afara suntu frumóse, éra din launtu pline de necuratienie.

I. Vessa.

Creatiunea si desvoltarea spirituala primitiva a omenimei.

III.

Filologi'a comparativa este argumentulu celu mai poricu despre impartirea omenimei in rasse. Omulu a avutu la inceputu numai dispuzetiunea spre a-si formá limb'a, si fia care grupa de ómeni, fiacare rassa si-a formatu-o dupa modulu seu propriu. Astàdi avemu una multime de cuvinte, ale caroru insemnatate viua s'a pierdutu cu totulu; dar la inceputu numele au cuprinsu in sine si proprietátile caracteristice ale obiectelor respective, de aceea póporale antice tieneau atátu de tare la limb'a loru, care li érá spressiunea viua a activitátiei séu a esistentiei lucruriloru naturali. Ori ce cuventu strainu intrase in limb'a loru, remase litera mórta neprecepta; de aici se esplica de ce nu s'a potutu nasce limb'a noua, daca mai multe popóra tra'a seculi langa olalta, ma! se chiar amestecara. Se admitemu inse cà convietuirea mai multoru popóra a produsu una amestecatura de limba; acést'a a trebuitu atunci se introduca directiune noua si in viéti'a spirituala, prin urmare poporulu respectivu trebuie se fia datu limbei sale éra si directiune anumita, care se-i fia spressiunea intuitiunei.

Cuvintele primitive s'au formatu preste totu din caracteristicele obiectelor din pregiuru si din simtiementele, ce le-au produsu aceste in ómeni, dar totu de un'a imitandu natur'a. Considerandu isvórale diferiteloru limbe, aflámu in Asi'a sistemulu in d o g e r m a n u si c h i n e z i c u, dar amendoue fórte deosebite de olalta. In pártile apusene ale Asiei dámu preste una multime de limbe, fórte cumnatite intre sine, dar cu totulu deosebite de cele dóue de mai inainte, care se cuprindu sub nume de limbe semitice. Aceste domnescu in Afric'a nord-ostica si Arabi'a, se mai estindu apoi preste Asi'a mica si ajungu din colo de Eufratu pana la marginile Persiei. Influinti'a loru ajunge si mai departe; cercetári filologice ni areta, cà si limb'a antica egipténa precumu si tóte limbele de pre tiermurele nordicu alu Africeei se potu numerá intre limbele semitice; ma! cu càtu se cérca mai multu dupa limbele Africeei, cu atátu se vede mai bine, cà tóte apartienu la cele semitice, séu celu pucinu fúsera influentiate de aceste. Urditorii limbei semitice primitive s'au despartitu fórte de multu de olalta; limb'a a luat de atunci trei directiuni deosebite astu-feliu, in càtu usioru ai crede, cà tustrei ramii nu au nemicu comunu, ceea ce s'a constatat de falsu. Unu ramu — propri'a limba semitica — merge spre ostu prin Asi'a, alu doilea spre vestu prin Europ'a si alu treilea spre centrulu Africeei.

Aici ar fi loculu se ne lasámu in studiulu comparativu alu limbelorú primitive; dar acést'a trece preste competinti'a nóstra si afora de aceea pucinelele notitie caracteristice de mai susu ni suntu suficiente pentru a ni ajunge scopulu.

Crearea omului a insemnatu nici mai multu nici mai pucinu de càtu una putere noua, care avea de scopu se con-

tinue desvoltarea lucruriloru naturali pre alta cale mai fina. Conformu legiloru de mai susu ale naturei, puterea acést'a avú lipsa de alt'a cumnatita, dar totusi contraria, de óra ce numai din lupt'a antiteselorú potú resari una figura mai inalta. Nici de càtu nu suntemu arbitrari, candu presupunemu, cà genulu omenescu s'a nascutu de odata in mai multi individi si s'a grupatu dupa anumite rasse, conformu insusiriloru pronunciate corporale si spirituale; din contra presupunerea acést'a e necessaria si acomodata cursului de desvoltare alu lucruriloru terestre. Rassele aceste au lucratu spre olalta in decursulu multoru mfi de ani; aici inca s'au desvoltatu graduatiuni, ca si aiurea in natura, si scrutatorii nepreocupati au trebuitu se se rentórne cu totii la presupunerea amintita. Considerandu locurile de pre suprafaci'a pamentului, care favoreseu cum mai tare leaganulu omenimei, trebuie se recunóscemu de atari Afric'a si Asi'a ca mai susu, ér daca vremu se ni esplicamu tóte evenemintele, atunci suntemu necesitati dar si satisfacuti, presupunendu nascerea dupla a genulu umanu. Prin acést'a ajungemu la punctulu celu mai interesantu si mai ponderosu din istori'a omenimei. Intr'amendoue locurile natali cu deosebire referintiele climatice atátu au fostu de varie, in càtu potemu conchide siguri, cà rassele ce s'au nascutu aici au diferitu multu de olalta. Daca se intemplá ver-o lovire candu lucrá puterea fisica, atunci se nascea lupt'a stirpitoria intre rassele pre atunci fórte energice. Despartirea initiala deci a fostu necessaria, pentru cà in modulu acest'a remasera intacte poterile ce s'ar fi fostu nimicitu, si aceste mai tardiu pre una trépta mai inalta a desvoltárei continuara processulu inaltiárei si intenditátii spiritului, dandu man'a cu alte poteri nóue.

Consideratiunile nóstre avemu se ni-le indreptámu dar mai antáiu asupra rasselorú in léganulu loru natalu si mai antáiu asupra Africeei, carea e continentulu celu mai vechiu. Aici trebuie se deosebimu in genere dóue grupe de popora africane, nu numai in privinti'a limbei dar si cea corporala. De grup'a cea de antáiu se tienu ómeni, ale caroru bunu comunu a fostu limb'a primitiva, din care mai târdiu s'au formatu limbele semitice si egiptene, asemenea cele vaschice; césta grupa forméza propri'a rassa culta a Africeei, pentru cà dens'a s'a aventatu mai de tempuriu la unu gradu naltu de cultura. In grup'a a dou'a numerámu tóte speciile de Negri, cari altcumu nu se deriva numai dintr'o familia, de óra-ce clim'a cea calda are fórte mare putere productiva, deci suntemu in dreptu se presupunemu cà de odata s'a nascutu unu numeru insemnatu de individi si acesti'a apoi impreunandu-se au formatu mai multe rasse. Pre noi ne intereséza cu deosebire grup'a cea de antáiu. Comunitatea limbei ni areta, cà membrii acestei rasse la inceputu au apartienutu la famili'a cea mare, carea s'a despartitu de tempuriu si a formatu trei directiuni. Caus'a acestei despartiri precumu si istoriculu coatingerei ambelorú rasse ni voru remané in veci necunoscutu si póte intru acést'a se esiste adeverat'a basa. Chiaru mai inainte observámu, cà ceea ce numimu rass'a Negriloru este una grupa de popóra cu insusiri fórte varie. In podeulu nord-osticu s'au descoperitu resturi de popóra in colore ca Neapolitani' séu Sicilianii, cu perulu negru si vucatu, ér ochii preste totu negri. Unele popóra au fecie fórte frumóse ca Europeni, ér altele apoi ca si Negrii. Graduatiunile aceste nu potu fi primitive, ci fora indoieia eflusulu amestecárei Negriloru intre sine si apoi si cu cea alalta rassa. Amestecatur'a acést'a inca póte se se fia despartitu conformu insusiriloru egali trupesci si sufletesci si apoi se-se fia desvoltatu fia care ramu de sine, cu tóte cà in toti se vedu fórte bine trasurile cele comune si cumnatite. Din coatingerea atátoru popóra deosebite s'a nascutu mai antáiu pre pamentu una cultura mai inalta. Càtu timpu voru fi duratu luptele, nu se póte calculá; destulu atáta, cà poporale ajungundu-si scopulu s'au imprasciatu, pentru ca se-si afle campuri nóue de activitate.

Pre bas'a numeloru de tieri si popóra, asemenea de pre resturile monumentelorn vechi milenarie potemu induce la insusirile corporali ale rassei culturale din Afric'a. In genere acést'a a semenatu multu cu rass'a asiá numita caucasica; s'a deosebitu inse de dens'a numai prin colórea cea rosia, si prin ochi. Colórea pielii se pare a fi trecutú prin mai multe nuance, mai antáiu rosia apoi brunetu-rosia si in fine bruneta, póte prin amestecare cu alte rasse africane. In timpurile nóstre ómenii au întreprinsu caletórie prin Arabi'a si Egiptu cu scopu se examineze poporatiunea in massa. Acesti'a ni spunu cà ómenii din ambele tieri sémena fórté la olalta, dar si cu Egiptenii cei vechi; prin urmare rass'a acést'a a emigratu spre nordu si spre ostu, din cause necunoscuté, si acumu abia se mai afla urme prin patri'a sa primitiva. Acest'a a fostu cursulu necessariu, dar si naturalu si legalu, pentru cà totulu este espusu legiloru naturei. Documentele testamentului vechiu devinu interesante pentru istoria acestoru emigratiuni de popóra. Popórale asia numite semitice s'au trasu prin Asi'a spre nordu pana la Caucasu, spre ostu pana preste Assyri'a si spre sudu prin intréga Arabi'a. Egiptenii intrara in siesulu Nilului si si-desvoltara acolo cultur'a lorú. Unu ramu se estinse preste Afric'a nordica si de aici prin Europ'a sudica, pre unde si astádi li-se mai afla urmele. Póte cà la emigratiunile aceste au participatu si una parte de Negrii. Emirgatiunea spre ostu a fostu si mai inposante; in timpurile vechi intréga Asi'a sudica a fostu impoporata cu sementie africane. Pre unde emigrara sementie asiaticé mai tardiu, aflara ómenii coloriti, ale càroru urme si astádi se mai potú documentá. Espeditiunea acést'a se estinse si mai departe, dupa cumu ni-areta insulele archipelagului indicu si ale oceanului pacificu, si póte chiaru pre cale marina, de óra-ce si astádi vedemu cà locuitorii insulelor sudice întreprindú caletorie marine spaimantatorie in vasele lorú cele defectuóse, ceea ce de siguru au potutu se-o face si Africanii cei feroci. La espeditiunea acést'a marina au participatu ambele rasse si póte au ajunsu pana la tiermurii Americi, de óra-ce poporatiunea primitiva a acestui continentu si-trage originea la totu casulu din Afric'a; se póte inse se fia plecatu ómenii si din partea apuséna a Africéi catra Americ'a. Imbuldiel'a acést'a a popóreloru in anumite directiuni a urmatu conformu necessitátiéi, si unde domnesce atare lege, acolo nu esista piedeci. De aici se vede ce rola insemnata au rassele africane in istori'a genului umanu.

Intornandu-ne la Asi'a, la léganulu celei alalte párti a genului umanu, aflámu fenomene simile. Si aici avemu se distingemu dóue grupe de popora, un'a mai bine organizata, ale càrei membri se numescu „ariani“ si alt'a cunoscuta sub numele de „mongoli“ intre cari chinezii suntú ramulu principalu. Arianii avura corpu, dupa cumu au avutu germanii cei vechi, adeca peru blondu, ochi vineti si facia alba. Pentru ca se nu fimu indusi in eróre, trebuie se ne tienemu strinsu de adeverulu urmatoriu: consonanti'a limbelorú moduléza dispusetiunile spirituale si de óra-ce la una limba colucéza fia carele din generatiune in generatiune, de aceea si dispusetiunile acele suntú egali; aceste inse presupunu organismu egalú, prin urmare conditiuni egali pentru nascere; de aici apoi deosebirea in rasse. Se nu uitámu inse, cà aici e vórba de prunci'a omenimei, candu limb'a esprimá inceputulu desvoltárei spirituale. Altmintrea mai suntú popóra, care de si departe de stadiulu primitivu totusi manifestéza una astu-feliu de consonantia, atátu corporalminte câtú si spiritualminte. Amestecatur'a continua de rasse si popora a stersu mai de totu legea acést'a, in câtú astádi nu se mai póte aplicá la popórale moderne. -- Caracteristicéie esterne ale rassei mongolice suntú cunoscute; pielea posedé colóre naturala galbena ca la cucuruzú; pre unele locuri mai trage in negru, semnu invederatu cà poporatiunea sudica primitiva s'a trasu in susu prin vái si a venitú in atingere cu mongolii. Dela inceputulu genului

umanu e fórté multu; câte forme s'au perfectionatu de atunci! Rassele insemnéza elementele, adeca pártile constitutive ale combinatiunilorú, care urméza totu acelesi legi, ca si tóte de pre pamentu; tient'a lorú e se se intrunéca intr'o figura mai inalta, se nobiliteze omulu atátu corporalminte, câtú si spiritualminte. Si aici au influintiatu rassele asupra-si, ér form'a cea mai inalta de viétia, ce a resaritu din acéstá influintia, insesi rassele au dusu-o cu sine mai departe.

In tierile moderne chinezii si-intemeiara una cultura caracteristica, se intinsera si spre sud-vestu si avura influintia mare. Arianii inse si-paresira cu totulu patri'a natala si emigrara spre sudu si spre vest. Arianii cei de antái, cari au inundatu Europ'a in diferite timpuri, se paru a fi Celtii. Aici se intalnira cu Africanii, cari se asiediasera dejá, si din impreunarea lorú isvori prim'a cultura européna. Espeditiunile mai tardie impoporara Itali'a, Greci'a si Traci'a, unde erá dejá cultura. In espeditiunea a trei'a urmara Germanii, cari ocupara parte insemnata din Europ'a de óra-ce apurúra numerosi. Intr'aceste inse in pártile nordice se colonisá una vitia mongolica, Finienii, mai tardiu se virira intre acesti'a si Germanii apoi Slavii, cari inca se tragu din viti'a ariana. Pre la nordu s'au mai aflatu inca si alte sementie ariane, dar aceste séu au peritu cu totulu, séu au fostu contopite in cele ce le-au coplesitu. Espeditiunile cele mai de antái ale Arianilorú au fostu spre sudulu Asiéi séu preste Himalaya séu peste Caucasulu indicu, unde aflara cultura, si pre bas'a acesteia se asiediera in tienutulu riului Ganges. Totu din rass'a Arianilorú se tragu si popórale de prin Iran pana la marea Caspica si la marginile Assyriéi si Babiloniei. In modulu acest'a se intalnira ambele párti principale ale omenimei dupa ce au ajunsu la primele graduri culturale in locuientiale lorú primitive. Incependu dela Europ'a vesticá pana la Asi'a sudica, amendóue pártile stau vis-à-vis provediute cu poteri, care erau demne de contrari si destulu de forte, pentru ca se faca resistentia. Destinatinnea lorú a fostu se lucreze spre olalta si se produca ceva mai bunu. Lupt'a milenaria se incepú mai antái in Asi'a si apoi veni totu mai aprópe, candu ajunse in domeniulu istoriei, care are de scopu acumu se-i scruteze bazele si se-i urmaréca decursulu, de óra-ce istori'a trebuie se formeze cea alalta parte a scientieloru naturale, care contine productele activitátiéi spirituale a omenimei. -- Despre mongoli avemu se mai amintimu, cà densii au statú neincetatu in atingere cu Americ'a cea vecina, unde au transportatu colonie preste calea de Behring. Asemenea au strebatutu spre sudu catra insule, prin ale càroru párti apusene si astádi li-se mai afla urmele. Nu se scie din ce cauza au emigratu si Arianii spre ostu, asemenea nu li-se sciu nice cáile; atáta inse e siguru, cà au întreprinsu espeditiuni, de óra-ce pre insulele ostice si astádi se mai potú aflá urme despre limb'a si religiunea lorú.

Annalele

societatii academice romane.

Siedinti'a din 16 Augustu 1877.

(Urmare.)

Domnulu Presiedinte comunica:

a) O adresa a domnului A. Teb. Laurianu, prin care donédia Bibliotecéi unu esemplaru din biblia Syriaca.

b) O adresa din partea Domnului V. A. Urechia prin care donédia unu antimisu din timpul Mitropolitului Iacobu pe matasa, specimenu de arta xilographica de pe timpul ilustrului prelatu.

Societatea primesce cu multiamire.

Cerundu-se alegerea unui secretariu ad-hoc, Societatea

invita pe Secretarul generale a purtá sarcin'a pana la sosirea mai multor membri.

Domnulu Baritiu esprima regretele sale pentru incetarea din viétia a Domnului I. C. Massimu si o invita a manifestá si ea sentimentele sale de doliu.

Membrii Societáti se scola in picioare dicundu: „Fia-i memori'a eterna!“

Domnulu Odobescu constata cá dupa pierderea acestui membru, Societatea remâne cu 23 membri, prin urmare seditiile plenarie ale Societáti ceru presentí'a numai a 12 membri.

Domnulu Presiedinte dá lectura programei de ordinea dilei in urmatórea cuprindere:

- „1. Deschiderea sesiunii anului 1877.
2. Cetirea raportului Delegatiunei asupra lucrarilor din anulu 1876—1877 si presentarea socototelor pe acestu anu.
3. Alegerea Secretarului ad-hoc pentru sesiunea 1877.
4. Alegerea unei comisiuni pentru esaminarea raportului Delegatiunei.
5. Alegerea unei comisiuni pentru cercetarea socotelor prezentate de Comptabilitatei.
6. Alegerea unei comisiuni pentru cercetarea Bibliotecei si colectiunilor.
7. Alegerea unei comisiuni pentru esaminarea manuscrisurilor prezentate la concursuri.
8. Alegerea comisiunei pentru concursulu premiului despre Dacia.
9. Dispositiuni de luat in privinti'a decernerei premiului Nasturelu seria A.
10. Cetirea memoriului asupra legatului Nasturelu.
11. Cetirea memoriului asupra legatului Mateescu.
12. Fixarea seditiilor publice,
13. Cetirea raportului comisiunei asupra lucrarilor Delegatiunei.
14. Cetirea raportului comisiunilor pentru esaminarea manuscrisurilor venite la concursu.
15. Cetirea raportului asupra revisuirii Bibliotecei si a colectiunilor.
16. Cetirea raportului comisiunei asupra premiului despre Daci.
17. Cetirea raportului asupra premiului Nasturelu.
18. Dispositiuni de luat asupra revisuirii proiectului de Dictionariu.
19. Regularea concursurilor pentru anii urmatori.
20. Referatul sectiunei literaria-filologica asupra lucrarilor de peste anu.
21. Referatul sectiunei Istorico-Archeologica asupra lucrarilor ei de peste anu.
22. Referatul sectiunei sciintielor naturali asupr'a lucrarilor ei de peste anu.
23. Relatiune asupra scrierilor Principiloru Cantemiru.
24. Completarea sectiunilor prin alegere de noi membri.
25. Alegerea membrilor Delegatiunei pe anulu 1877—78.
26. Alegerea oficialor sectiunilor.
27. Lecturi eventuale de operate ale membrilor Societáti.
28. Comunicarea propunerilor sectiunei Istorico-Archeologice pentru lucrările sale din anulu 1877—78.
29. Comunicarea propunerilor sectiunei literaria-filologica pentru lucrările sale.
30. Comunicarea propunerilor sectiunei sciintielor naturali pentru lucrările sale din anulu 1877—78.
31. Formarea budgetului pe anulu 1877—78.
32. Cetirea raportului Secretariului generale asupra lucrarilor Societáti din sesiunea 1877.

Dupa acést'a se propune ca se se procedá la alegerea diverselor comisiuni.

La acést'a Domnulu Odobescu cere ca se se aiba in

vedere spre a se alege in aceste comisiuni si din membri ce au vestitu cá vinu, de si astadi inca nu suntu presentí.

Se procede la alegerea unei comisiuni pentru cercetarea raportului Delegatiunei. — Se alegu cu unanimitate: D-nii *N. Cretulescu, N. Ionescu, A. T. Laurianu.*

Se procede la alegerea comisiunei pentru revisuirea Bibliotecei si a colectiunilor. Se alegu cu majoritate: D-nii *D. Sturdza. G. Baritiu. V. Babesiu.*

Se procede la alegerea comisiunei pentru revisuirea Bibliotecei si a colectiunilor. — Se alegu cu majoritate: D-nii *V. Maniu. P. S. Aurelianu. V. A. Urechia. Gr. Stefanescu.*

Se procede la alegerea comisiunei pentru cercetarea traductiunilor din autorii classici helleni, venite la concursu. Se alegu cu majoritate: D-nii *I. Caragiani. A. Papadopulu Calimachu. I. Ghica. G. Sion. A. Odobescu.*

Se procede la alegerea comisiunei pentru cercetarea traductiunilor din autorii classici latini. — Se alegu cu majoritate: D-nii *A. Treb. Laurianu. G. Baritiu. N. Ionescu. A. Romanu. A. Hodosiu.*

D. *N. Ionescu* cere a se alege o comisiune, care conformu cu regulamentul votata de adunare in sesiunea anului trecut, se ocupe a cercetá si propune decernerea premiului Nasturelu pentru cea mai buna carte publicata in cursulu anului acestuia.

Dupa mai multe discutii se admite propunerea D-lui *Ionescu*, complectata prin parerea emissa de D-lu *Odobescu* ca comisiunea se fia compusa din câte doi membri luati din fia care sectiune si unulu mai multu, spre a fi in numeru de sépte.

Se procede la alegerea acestei comisiuni si cu majoritatea voturilor se alegu: D-nii *G. Baritiu. A. Romanu. G. Sion. N. Ionescu. N. Cretulescu. I. Ghica. V. A. Urechia.*

Dupa incheerea acestor lucrări, D-lu Presiedinte ridicá sediti'a la 5 óre p. m.

Presiedinte: *I. Ghica.*

Secretariu ad-hoc: *G. Sion.*

D i v e r s e.

— **Deputati congresuali** in dieces'a Aradului, despre cari avemu informatiuni sigure, sunt alesi pana acuma din cleru: *Vasiliu Belesiu*, ases. referinte; *Petru Chirilescu*, protopopu; *Georgiu Vasileviciu*, protopopu; *Ioanu Groza*, protopr.; *Meletiu Dregheciu*, protopres.; *Georgiu Cratiunescu*, protopres. si *Ioanu Tieranu* protopopu. Dintre mireni: *Dr. Paulu Vasiciu*, *Vincintiu Babesiu*, *Dr. Eugeniu Mocioni*, *Ioanu Popoviciu Desseanu*, *Davidu Nicora*, *Iosifu Popoviciu*, *Alesiu Popoviciu* si *Ioanu Moldovanu*.

(*) **Alteti'a Sa Archiducele Albrecht** sosí Dumineca, in 16 ale curentei c. n. cu trenulu de dupa amédi aici in Aradu, ca se ia parte la manevrele ce s'au tienutu intre Aradu si Lipova. La gara la dorinti'a espresa nu i se facú nici o intempinare, ér visitele le primí a dou'a di luni la doue ore. Prim'a deputatiune, ce o primí Alteti'a Sa fú deputatiunea clerului din dieces'a Aradului condusa de *Pré Santi'a Sa*, domnulu episcopu diecesanu alu Aradului, *Ioanu Metianu*. *Pré Santi'a Sa* bineventá pre inaltulu óspe printr'o cuventare scurta dar plina de sucu si compusa in terminii cei mai alesi, la carea respundiendu Alteti'a Sa si-esprimá bunavointi'a catra biseric'a ortodoxa romana. Totu in acea di dete Alteti'a Sa si unu prandiu splendidu, la care participá si *Pré Santi'a Sa*, domnulu episcopu. Alteti'a Sa va plecá numai mane.

„— **Dlu Nicolau Marianu**, notariu la tribunalulu regiu din Aradu, in 18 sept. st. n. a. c. a obtienutu diplom'a de avocat in legile comune si cambiali. Gratulamú junelui avocatulu si i dorimu succesu bunu in cariera sa.

„4” **Trup'a teatrala** a Dlui Petrescu, care ca productiunile sale artiste a multumitu pe deplin publiculu romanu din Aradu, dupa cum suntemu informati, septeman'a acést'a va merge la Beusiu, pentru ca se dee si acolo câteva reprezentantiuni teatrale. Speramu că intelinginti'a romana beusiana va imbracisá cu caldura pre reprezentantii Taliei romane.

— **Lupt'a armatei romane-russe** din giurulu Plevnei se continua cu mare focu. Romanii au fost atacati de turci in mai multe renduri in positiunea ocupata, Grivitia, totdeuna au respinsu inse pe Turci. Perderile turciloru in ceste atacuri se urca la 8000. Din o corespondintia a „Romaniei Libere“ din 1 Sept. estragemu urmatórele acte de eroismu romanu seversite la ocuparea intariturii din giurulu Plevnei numita marea reduta. Trupele romane aretara o taria, unu aventu si unu curagiu adevratu eroicu. Ajunsera sub foculu omoritoriu alu Turciloru pana la parapetulu ntaririi. Capitanulu Valter, care comandá unu batalionu din alu 8-lea de linia, cadiú lovitu de unu glontiu la capu, pe candu infgea pe parapetu drapelulu romanu strigandu soldatiloru sei; „inainte baeti, inainte.“ Cu acést'a ocaziune au avutu locu multe fapte admirabile, pe cari istori'a va trebui se le inregistreze. De esemplu maiorulu Siontiu cadiendu strigá: „sum alu vostru copii mei; viu si eu. Unu ranitu, ce espirá dise: „Moru, dar mi-am facutu datori'a catra patria, am trasu 50 de lovituri.“ Am vediutu unu ranitu, care nu mai puté face usu de man'a si braciulu dreptu, aducendu inapoi doue puscii, a sa si a unuia din camaradii sei cadiuti. Nesce soldati, cari se retragéu, aducéu de multe ori câte trei puscii dicendu: „tóte astea sunt ale tierii,“ si trebie se avemu grije de ele. Unu oficieru ranitu din alu 10-lea reg. de dorobanti plangea. Elu spuse unui amicu: „nu me plangu pe mine, ci pe camaradii mei morti.“ Maiestatea Sa, imperatulu Rusiloru a oferitu mai multe cruci st. Georgiu si cu acést'a ocaziune, spre a fi date soldatiloru romani, cari s'au distinsu. Inaltimea Sa, domnitorulu Romaniloru a primitu marele ordinu st. Georgiu la gátu pentru bravur'a armateloru de sub inalt'a sa comanda. Maiestatea Sa, imperatulu Rusiloru, a bine voitu a primí marele cordonu „Stéu'a Romaniei.“ Speramu, că acést'a lupta se va decide in favórea acelor'a cari se lupta pentru dreptu si dreptate.

Concursu.

1—3.

La vacant'a parochia diu comun'a **Furdiat filia Hausesci**, protopopiatulu Fagetului, se deschide prin acést'a pana in **25. Septembrie a. c.** concursu, totdeodata se va tienea in mentionota di si alegerea. Emolumentele sunt: una sesiune parochiala de 32 jugere, stol'a si birulu dela 132 de case, si $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina intravilanu.

Doritorii de a ocupá acést'a parochie au a-si trimitte recursele lor — instruite in sensulu statutulu organicu biser. adresate comitetulu parochialu — catra: Domnul protopopu **Atanasiu Ioanovicu** in Fagetu.

Furdia in 1. Septembrie 1877.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea **Atanasiu Ioanovicu**, protopresbiteru.

1—3.

Pentru deplinirea postulu invetiatorescu la scol'a elementara din comun'a **Roitu**, in Comitatulu Biharii, protopresbiteratulu Oradii mari, inspectoratulu Cefei, cu terminu de alegere pe **25 Septembrie v. a. c.**

Salariulu anualu e 145 fl. v. a. 15 cubule de grâu mestecatu, 4 orgii de lemne si 2 stangeni de paie pentru incalditulu scólei; cartiru liberu, cu $\frac{1}{2}$ jugeru de gradina

si $\frac{1}{2}$ jugeru de aratura. — Comun'a e detóre a maciná invetiatoriuului.

Doritorii de a ocupá acestu postu, au se produca langa recursele sale testimoniu de preparandia si de cualificatiune, avendu a le subscrerne subscrisulu inspectoru de scóle pan' la terminulu defiptu in Berecheiu (Barakony) p. u. Cséffa.

Berecheiu 6. Sept. 1877.

In contielegere cu Comit. paroch. **Teodoru Papu**, insp. cerc. de scóle

1—3.

De óra ce alesulu preotu la 24. Iuniu a. c. a ocupatu alta parochia, acést'a din **Araneagu** devenindu vacanta, de nou se escrie concursu cu emolumentele: 1 sesiune pamentu; dela 124 case câte una mesura bucate — grâu si cucurudiu — biru, fondu intravilanu, canepisce, 500 \square metri pamentu pentru via si stólele usuete.

Recurentii potu fi carii au absolvatu cleric'a si au testimoniu de cualificare, preotii santiti voru avea preferintia.

Pana la alegere, ce se va intemplá la **25. Sept. a. c.** recurrentii au a se presentá in una de Dumineci séu Serbatori la S. biserica de a-si aratá desteritatea in predica séu cantu, ér recursulu se si-lu substerna protopresbiterulu din Siria (Világos) G. Vasilievicu.

Araneagu la 9. Sept. 1877.

Comitetulu parochialu.

Cu scirea mea, **Georgiu Vasilievicu**, protop.

1—3.

Pentru indeplinirea statiuniloru invetiatorescu gr. or. din comunele urmatóre:

1. **T. Carandu**, protopresbiteratulu Beliului, comitatulu Bihariei, cu terminu pana in **25. Septembrie st. v. a. c.** in care di se va tiene si alegerea.

Emolumintele sunt: in bani 40 fl. v. a. in naturale 12 cubule, diumatate grâu, diumatate cucuruzu, 8 centenarie de fenu, 8 orgii de lemne si cvartiru cu gradina.

2. **Bochia**, protopresbiteratulu Beliului, comitatulu Bihariei, cu terminu pana in **26. Septembrie st. v. a. c.** in care di se va tiene si alegerea.

Emolumintele sunt: in bani 17 fl. v. a. 20 cr. In naturale 10 cubule, diumetate grâu, diumetate cucuruzu, 9 centenarie de fenu, 8 orgii de lemne si cuartiru cu gradina.

Aspirantii la aceste posturi sunt poftiti a-si tramite recursele — instruite in sensulu stat. org. — subscrisulu in Tagadou M. p. u. Beél.

Tagadou 7. Septembrie v. 1877.

Din incredintiarea com. parochiale concerninte **Zenobiu Muntéu**, inspectoru cerc. de scóle.

2—5.

In urmare decisiunei ven. consist. dt. Aradu 6 Aug. a. c. Nr. 1612/430 scol. se escrie concursu pentru noua statiune invetiatorescu din comuna **Pesacu**, cott. Torontalu, pentru clasa a II-a cu terminu pana in **25 Sept. st. v.** cand va fi si alegerea.

Emolumintele sunt: Bani gata 450 fl. v. a. cuartiru liberu cu o gradina estravilana; doue jugere pamentu aratoriu; dela inmormuntare câte 30 cr.

Doritorii de a ocupá acesta statiune suntu avisati recursurile lor instruite conformu § 10 din statutulu organicu pe langa atestata de moralitate si adresate comitetulu par. — a le susterne parintelui protopopu si inspectoru cercualu de scóle D'ni **Vinceniu Sierbanu** in Banat-Komlos si ase presentá intruna din dumineci ori serbatori in biserica de acolo spre asi areta desteritatea in tipicu si in cantari. Cei cu clase si carii posedu cunoscenti'a limbei germane si magiare vor avea preferintia.

Pesacu in 30 Augustu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **V. Sierbanu**, protopopu,

2—3.

In urm'a hotaririi V. Consistoriuu dto 23. Maiu a. c. Nrl. 403. Pl. se escrie concursu.

I-ea Pentru vacant'a parochie din **Tinca**, Cottul Biharu,

Protopres. Oradii-mari, carea va fi impreunata si cu investiamantul; alegerea va fi in $\frac{3}{15}$ **Octomvre: a. c.**

Emolumintele sunt.

Pamantu estravilanu 22 de jugere, 20 de cubule de bucate, jumetate grâu, jumetate ordiu titulu biru. Dela tota casa ca preotu 1 fl. ca invetiatorin 1 fl. in suma 80 fl. Stolele indatinate; 4 orgii de lemne din care trebuie scola incaldita; si pasiune de 8 vite; Cuartiru liberu cu o gradina de 2 jugere.

II. **Ronto.** Emolumintele sunt: $1\frac{1}{2}$ de sesiune de pamantu aretoriu, dela 72 de case câte una vica de grâu stolele indatinate, Cuartiru liberu cu 3 chilii si gradina; alegerea va fi in $\frac{2}{14}$ **Octomvre: a. c.**

II. **Apateulu Romanu:** Emolumintele sunt: Una sesiune de pamantu aretoriu si cosaleu. Biru cate una mesura dela 120 de case, cuartiru liberu si stotele indatinate. Alegerea va fi in $\frac{2}{14}$ **Octom. 1877,**

Doritorii de a recurge la vreuna, din aceste parochii sunt avisati asi trimitte recursurile sale bine instruate la Protopres. Oradii mari Simeonu Bica, intitulat Comitetului parochialu pana in $\frac{1}{12}$ Octom. a. c.

Data in Oradea mare in 27 Augustu 1877.

In contielegere cu mine **Simeonu Bica**, protopres. Oradii mari.

2—3.

Pentru deplinirea postului invetiatorescu dela scol'a romana gr. or. din comun'a **Jabaru**, comitatulu Carasiului, protopopiatulu si inspectoratulu Hassiasului, se escrie concursu, cu terminu pana la **25 Septemvre** stilulu vechiu a. c. in care di se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt in numerariu 171 fl. v. a. 10 meti de grâu, 10 meti de cucuruza in bombe, 2 lantiu de pamantu aratoriu, $6\frac{3}{4}$ orgii de lemne din cari se incaldiesce si scol'a, locuintia gratuita in edificiulu scolei.

Aspirantii la acestu postu, acum definitivu sistemisatu, sunt avisati recursele lor, instruate conformu §-lui 13. din stat. org. si adresate respectivului comitetulu parochialu a le tramite protopopulu tractualu si inspectoru cerc. de scole **Georgiu Cratiunescu** in Belintiu, si a se infacisâ in vr'o duminica ori serbatoare in biserica d'acolo, spre a-si arêtâ desteritatea in cantari si in tipicu.

Jabaru, 15 Augustu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine **Georgiu Cratiunescu**, protopopu si inspect. de scole.

2—3.

Pentru deplinirea statiunei invetiatorescu dela scol'a gr. or. din comuna **Rossia** inspectoratulu Ienopoliei-Borosineu, comitatulu Aradului, se escrie concursu cu terminulu de alegere pe **18 Septemvre st. v. a. c.**

Emolumintele sunt 120 fl. v. a. 5 cubule de grâu, 5 de cucuruza, 8 orgii de lemne, din care este a se incaldi si scol'a; cuartiru cu gradina pentru legumi, si unu lantiu de pamantu aratoriu.

Dela recurrenti se cere se produca, testimoniu despre absolvirea preparandiei, de calificatiune, si atestatu de moralitate.

Recursele adresate comitetului parochialu, se voru trimitte pre cale postala oficiulu protopresviteralu gr. or. in Borosineu.

Rossia 30 Augustu 1877.

Comitetulu parochialu gr. or.

In contielegere cu mine **Nicolau Beldea**, inspectoru scolariu.

2—3.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu de nou infiintiatu la scol'a a II-a poporala gr. or. romana din comun'a

Otlac'a in comitatulu Aradului, Protopresbiteratulu Chisilneului, se deschide concursu pona la 18 Septemvre s. v, unulu curgatoriu, candu se va intemplâ si alegerea.

Emolumintele impreunate cu acestu postu sunt 400 fl. v. a. care suma o va primi invetiatoriu la totu pa-trariulu innainte, $\frac{1}{4}$ sesiune estravilanu, septe orgii de lemne din care se va incaldi si scol'a si patru orgii de paie. Cortelu liberu cu gredina de legumi.

Doritorii de a ocupâ acestu postu invetiatorescu, au a dovedî: Câ suntu romani greco-orientali si pedagogi absoluti, si câ au depusu esamenulu de calificatiune cu succesu recomandatoriu, si a produce atestatu despre purtarea morala de pona acumu.

In modu susinsemnatu au de a-si adresâ recursele scrise cu man'a loru proprie si provideute cu documentele recerute pona in **14 Septemvre** Dompului Inspectoru scolariu Petru Chirilescu in (Kétegyháza). Vor fi bine primiti recurrentii candu se voru infacisâ in vre o duminica séu sârbatôre la s. Biserica pana in diu'a alegerei pentru a-si arâtâ desteritatea in cantari si tipicu, cei cu clase gimnasiale séu reale voru fi preferiti de dupa clase.

Otlac'a la 23 Augustu 1877.

Stefanu Popovicu, m. p.

pres. comit. parochialu.

In contielegere cu mine **Petru Chirilescu**, inspectoru scolariu.

3—3.

Statiunea invetiatoresca din **Cenadulu serbescu**, cottulu Torontalului, protopresb. Banat-Comlosiului, prin trecerea in pensiune a veteranulu Savu Oprianu devenindu vacanta, se deschide concursu cu terminu de alegere pe $\frac{14}{26}$ **Septemvre. a. c.**

Emolumintele sunt: In bani gata 266 fl. v. a., 50 chible de greu, din cari $\frac{1}{4}$ i-compete invetiatoriu pensionatu, 2 jugere pamantu estravilanu, o gradina de legumi de 350 stengini □, pentru 2 stengini de lemne 16 fl., scripturistica 6 fl. dela inmormentari mari 50 cr. mici 20 cr. Cuartiru liberu. — Dela dominiu 2 stengini de lemne in natura, si la o vaca pasiune gratuita. — Doritorii de a ocupâ acêsta statiune sunt pofititi recursurile lor provideute cu documinte recerute conformu § 13 din st. org. si atestatu de moralitate, a le substerne subscrisulu inspectoru de scôle in **Sieitinu**. Inainte de alegere au a se presentâ in vre o duminica ori serbatoare in biserica pentru a-si arâtâ cunoscintia in cantari si tipicu. Cei ce voru precepe limb'a magiara si germana voru avé preferintia.

Cenadulu serbescu 21 Augustu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Teodoru Popovicu**, inspectoru scolariu.

3—3.

In urmarea decisiunei V. Consistoriu alu Caransebesiului din 18 Iuliu a. c. Nr. 539. stabilizanduse in comun'a greco-orientala din **Agadicu**, cottulu Carasiului, protopresbiteratulu Oravitiei unu postu de capelanu, prin acêst'a se escrie concursu pana in **25 Septemvre a. c.**

Emolumintele sunt: 1. Una sesiune completa folosita mai nainte de preotulu Vichentie Popovicu 2) a 3-a parte a venituriloru din stola si biru din intrêga Comun'a bisericésca, avendu a remané dôue parti ale acestora in folosirea administratorulu actualu.

Doritorii de a ocupâ acestu postu sunt avisati a-si trimitte recursele instruate conformu statutulu organicu, adresate Comitetulu parochialu, catra rev. domnu protopresbiteru Iacobu Popovicu in Oravitia.

Agadicu in 14 Augustu 1877.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu D. protopresbiteru dstrictualu.

3—3.

Spre ocuparea postului invetiatorescu la scól'a II. infintianda in *Tierenteazu* (Czernegyház) indiestratu cu emoluminte: 100 fl., 25 chible de grau, 10 chible de cucurudiu in bombe, 3 stangeni de lemne tari, 4 stangeni de paie spre incaldirea scólei, si cortelu liberu se deschide concursu pana in **18 Septemvre a. c.** candu se va tiené si alegerea; pana candu aspirantii cu cualificatiune receruta au a se presentá in vreo dumineca séu serbatóre in biserica spre documentarea desteritatii lor in cantare si tipicu; si a-si substerne recursurile lor adresate catra Comitétulu parochialu inspectorului de scóle tractualu in Timisiór.a. — Cei ce posedu cunoscinti'a limbei magiare si germane, séu candidatele de invetiatorescu, care aru poté invetiá si lucrulu femescu de mana, voru avé preferintia.

Comitétulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Mel. Dreghiciu**, prot. Thimis. si inspect. de scóle.

3—3.

Dupace fundatiunea fericitei *Elena Ghiba Birta* din Aradu, cu ajutoriulu lui *Dumnedieu* a devenitu in administrarea comitetului fundationalu; asia dar acestu comitetu avendu in vedere literile fundationala escrie concursu pentru 12 stipendii de cate 200 fl. v. a. pentru 12 studinti din comitatele: Aradu, Bihoru, Bichisiu si Cianadu, dela cari se cere se dovedeasca urmatoarele:

1. Cumca sunt de religiunea greco-orientala si de nationalitate romani séu greci;

2. Cumca sunt orfani seraci, séu desi n'ar fi orfani, dar parintii lor n'ar avé mediloce a-ii intretiené la studii.

3. Cumca au absolvatu celu pucinu clasele elementare cu succesu bunu, si cu purtare buna morala, si-s'au promovatu in clasele normale. Cei cu mai multe pregatiri voru avé preferintia.

4. Rudeniile fericitei fundatrice si anume: sucesorii acelora, cari se tragu dela parintele testatórei *Michailu Ghiba*, fostu parochu in Bichisiu, si cele dela mama ei *Ana Neamtii* din Ienopolea (*Borosjenó*) ori unde ar locuí, vor avé intaietate facia de altii.

Recursele astfeliu instruite se vor inaintá la presidiulu comitetului fundationalu pana in ¹⁸/₃₀ Septembre a. c.

Din Siedinti'a Comitétului fundationalu. Aradu in 20 augustu 1877.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopu si presiedintele Comitétului.

Aureliu Popoviciu, m. p.
notariu Comitétului.

3—3.

In urm'a concursului publicatu pentru deplinirea statiunii invetiatorescu dela scól'a elementaria rom. gr. or. de nou infintiata din *Kétegyháza* (cottulu *Békés*) nepresentandu-se mai multi recurinti, decâtu unulu; — prin acést'a se deschide concursu nou, cu terminu de alegere pe **14 Septemvre st. v. a. c.**

Emolumintele sunt: 300 fl. v. a. cortelu cu gradina, — paie de incalditu, — apoi din fundatiunea *almásy-ana* — pana ce vor fi 2 invetiatori — câte 26 fl. si stolele indatinat dele inmortentári.

Dela recurenti nu se poftescé mai multu, decâtu calificatiunea receruta prin statutulu organicu, si atestatu de moralitate; avendu apoi — pan' la diu'a alegerii a se presentá la s. biserica pentru de a-si aretá desteritatea lor in cele rituali.

Recursele sunt de a se substerne pan' la **12 Septemvre**, catra rss. dnu protopresbiteru si inspectoru scolaru *Petru Chirilescu* in *Kétegyház*.

Kétegyháza, 22 Augustu, 1877. Comitétulu parochialu.

In contielegere cu mine, **Petru Chirilescu**, inspectoru scolaru,

3—3.

Pentru deplinirea statiunilor invetiatorescu vacante din protopresbiteralulu *Halmagiului*.

1) **Risculita** cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru liberu si gradina de legumi, diu'a alegerii **5 Septemvre**.

2) **Dobrotiu**, cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a alegerii **5 Septembre**.

3) **Iomesti**, cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru, si gradina, diu'a alegerii **5 Septembre**.

4) **Vati'a de josu**, cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru, si gradina, diu'a alegerii **5 Septembre**.

5) **Lungsióra**, cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru, si gradina, diu'a alegerii **6 Septembre**.

6) **Banesti**, cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a., 5 orgii de lemne, cuartiru, si gradina, diu'a de alegere **6 Septembre**.

7) **Ciuciu**, cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru, si gradina, diu'a de alegere **7 Septembre**.

8) **Magulicea**, cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a., 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a de alegere **7 Septembre**.

9) **Lazuri**, cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina, diu'a de alegere **7 Septembre**.

10) **Dumbrava**, cu emoluminte anuali: 200 fl. v. a. 5 orgii de lemne, cuartiru si gradina diu'a de alegere **7 Septembre**.

11) postulu de invetiatorésa la scólele tractuale din *Halmagi* cu emolumintele anuali: a) Salariu anualu 400 fl. v. a. b) pentru lemne 40 fl. v. a. cari se solvescu in rate decursive, c) cuartiru liberu si gradina, diu'a de alegere **8 Septembre**.

Doritorii de a ocupá vre unulu din aceste posturi sunt avisati recursurile lor provideute cu tóte documentele prescise in statutulu organicu a le adresá respectivului comitetu si a-le trimite subscrisului pana in diu'a alegerii.

In contielegere cu respectivele comitete parochiale, **Ioanu Groza**, protopopu si inspectoru scolaru.

3—3.

Pentru deplinirea postului de invetiatoriu la scól'a elementara din *Martihazu*, in comitatulu Bihariei, protopresbiteralulu *Oradii-mari*, inspectoratulu *Cefe*, — cu terminu de alegere pe **14 Septemvre st. v. a. c.**

Salariulu anualu invetiatorescu e: 76 fl. v. a. 12 cubule de grau, 2 orgii de lemne si ¹/₄ sesie de pamentu; — cuartiru liberu cu gradina de legumi.

Cei ce dorescu a ocupá acestu postu sunt avisati a-si substerne recursurile lor provideute conform dispusetiunilor statutulu organicu subscrisului inspectoru cerc. de scóle in *Barakony p. u. Cséffa* pan' la terminulu de alegere.

Berecheiu 23 Aug. 1877.

In contielegere cu com. paroch. **Teoderu Papu**, inspectoru cerc. de scóle.

3—3.

Pentru deplinirea definitiva a parochiei *B. Samartinu*, neaflandu-se competentu la prim'a alegere, se escrie concursu nou, cu terminu de alegere pe **18 Septemvre** vechiu a. c. Emoluminte sunt: a) casa parochiala cu gradina; b) pamentu aratoriu de 15 cubule semanatura; c) biru câte o mesura de cucurudiu dela 70 case d) stólele usuate; e) pe langa aceste viitoriulu parochu va fi eventualminte si invetiatoriu, de unde inca va capetá 40 fl. si dupa impregiurari lemne.

Recurentii si-voru trimite documintele prescise in statutulu organicu pana la terminulu de susu la oficiulu protopopescu in *Beiusiu*-(*Belényes*).

Beiusiu la 16. august. 1877.

Pentru comitetulu parochialu concerninte: **Vasiliu Pappu**, protopresbiteru.

Redactoriu respundietoriu: **Vincentiu Mangra**.